

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ สภามหาวิทยาลัย
ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้ออกข้อบังคับไว้ดังนี้

หมวดที่ ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒. ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับแก่นักศึกษาภาคปกติที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์
ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ และนักศึกษาภาคบัณฑิตที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา
๒๕๖๒

ในกรณีที่มีความขัดหรือแย้งกันระหว่างข้อบังคับนี้ กับข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใด ให้ใช้ข้อบังคับนี้
แก่กรณี

ข้อ ๓. ลักษณะวิชาที่จัดสอนในคณะนิติศาสตร์ที่มีกำหนดปริมาณการศึกษาเป็นหน่วยกิตและทำการสอนลักษณะ
วิชาหนึ่ง ๆ ในเวลาหนึ่งภาคการศึกษา

“หน่วยกิต” หมายความว่า ปริมาณการศึกษาซึ่งคณะนิติศาสตร์จัดให้นักศึกษาตามปกติ

“หนึ่งหน่วยกิต” หมายความว่า นักศึกษาต้องเรียนในห้องเรียนหนึ่งชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อหนึ่งภาคการศึกษา เว้นแต่
ในลักษณะวิชาที่เป็นการฝึกทักษะเชิงปฏิบัติหรือการค้นคว้าด้วยตนเองให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ข้อ ๔. ค่าธรรมเนียมที่นักศึกษาต้องเสียให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้น
ปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๕. นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ให้ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี
พ.ศ. ๒๕๖๑ มาใช้บังคับ

ข้อ ๖. ให้อธิการบดีรักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อดำเนินการตามข้อบังคับนี้ได้

หมวดที่ ๒
วิชาศึกษาทั่วไปและวิชาเลือกนอกคณะ

ข้อ ๗. การวัดผลและการนับหน่วยกิตสะสมในกรณีของวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาเลือกนอกคณะ ให้เป็นไปตาม
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๘. นักศึกษาต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในวิชาที่ได้จดทะเบียนเมื่อสิ้นสองภาคแรกที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัย
ไม่ต่ำกว่า ๑.๕๐ มิฉะนั้นจะต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

ข้อ ๙. ในกรณีที่นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ศึกษาเฉพาะลักษณะวิชาศึกษาทั่วไปตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์
นักศึกษาต้องได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมของวิชาศึกษาทั่วไปไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

ในกรณีที่นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาเลือกนอกคณะด้วย นักศึกษาจะต้องได้รับค่าระดับเฉลี่ย
สะสมของวิชาศึกษาทั่วไปรวมกับวิชาเลือกนอกคณะได้ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

หมวดที่ ๓
วิชาบังคับและวิชาเลือกในคณะ

ข้อ ๑๐. นักศึกษาต้องจดทะเบียนศึกษาลักษณะวิชาให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของหลักสูตรและจดทะเบียนลักษณะวิชาในปีต่ำ ซึ่งเปิดสอนในภาคนั้น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาจนครบก่อนจึงจะจดทะเบียนศึกษาลักษณะวิชาในปีถัดขึ้นไปได้ ยกเว้นในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

๑๐.๑ วิชาในปีต่ำที่นักศึกษาเคยจดทะเบียนศึกษามาก่อน แต่ยังไม่ผ่าน นักศึกษาอาจไม่จดทะเบียนซ้ำในภาคนั้นก็ได้

๑๐.๒ วิชาในปีต่ำที่มีเวลาเรียนตรงกันหรือซ้อนกัน นักศึกษาอาจจดทะเบียนศึกษาได้เฉพาะวิชาบังคับหรือวิชาบังคับสาขาเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขของการศึกษาสาขาความเชี่ยวชาญทางกฎหมายเฉพาะทาง ภายใต้เงื่อนไขต่อไปนี้เท่านั้น

๑๐.๒.๑ วิชาที่จดทะเบียนมีเวลาตรงหรือซ้อนกัน เป็นวิชาที่เคยสอบตกมาแล้วทั้งหมด หรือ

๑๐.๒.๒ วิชาที่จดทะเบียนมีเวลาตรงหรือซ้อนกัน เป็นวิชาที่เคยสอบตกมาแล้ว ส่วนอีกวิชาหนึ่งเป็นวิชาที่ยังไม่เคยเรียนมาก่อน

ข้อ ๑๑. การจดทะเบียนศึกษาลักษณะวิชาให้ถือตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๑๒.^๑ ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาภาคปกติต้องจดทะเบียนศึกษาลักษณะวิชาไม่ต่ำกว่า ๙ หน่วยกิต โดยไม่จำกัดวิชา หรือ ๓ วิชาโดยไม่จำกัดหน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิตโดยไม่จำกัดวิชา หรือ ๗ วิชาโดยไม่จำกัดหน่วยกิต

การจดทะเบียนศึกษามากกว่าจำนวนหน่วยกิตและจำนวนวิชาที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง จะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากคณบดี ทั้งนี้จะต้องเป็นนักศึกษาระดับตั้งแต่ปีที่ ๔ ขึ้นไป

การจดทะเบียนศึกษาน้อยกว่าจำนวนหน่วยกิตและจำนวนวิชาที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุผลวิสัยและได้รับอนุมัติจากคณบดี เว้นแต่ในกรณีที่หน่วยกิตที่จะจดทะเบียนได้ตามหลักสูตรสำหรับภาคการศึกษานั้นเหลือต่ำกว่า ๙ หน่วยกิต หรือ ๓ วิชา

ข้อ ๑๓. ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาภาคบัณฑิตต้องจดทะเบียนศึกษาลักษณะวิชาไม่ต่ำกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๗ หน่วยกิต

นักศึกษาภาคบัณฑิตจะสามารถจดทะเบียนได้ไม่เกิน ๑๗ หน่วยกิตในแต่ละภาคการศึกษา แต่ไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต โดยไม่จำกัดวิชา หรือ ๗ วิชาโดยไม่จำกัดหน่วยกิต เฉพาะแต่วิชาที่นักศึกษาเคยจดทะเบียน แต่ยังไม่ผ่าน

การจดทะเบียนเกิน ๒๒ หน่วยกิตจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่ได้รับอนุมัติจากคณบดีและต้องเป็นนักศึกษภาคบัณฑิตระดับตั้งแต่ชั้นปีที่ ๔ ขึ้นไป ทั้งนี้ ให้อธิว่่านักศึกษาภาคบัณฑิตที่เข้ามาศึกษาในปีแรกมีฐานะเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ ๒

ในกรณีที่หน่วยกิตที่จะจดทะเบียนได้ตามหลักสูตรสำหรับภาคการศึกษานั้นเหลือต่ำกว่า ๖ หน่วยกิต ให้จดทะเบียนได้โดยไม่ต้องขออนุมัติจากคณบดี

ข้อ ๑๔.^๒ การวัดผลการศึกษาในวิชาบังคับหรือวิชาเลือกในคณะนิติศาสตร์ วิชาหนึ่ง ๆ มีคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ในการวัดผลการศึกษาในวิชาบังคับหรือวิชาเลือกให้มีการวัดผลโดยจัดให้มีการสอบไล่เป็นข้อสอบอตั้่นยไม่น้อยกว่า ๖๐ คะแนน และจัดให้มีการสอบกลางภาคเป็นข้อสอบอตั้่นยไม่น้อยกว่า ๒๐ คะแนน แต่ไม่เกิน ๔๐ คะแนน

ในกรณีที่มีการวัดผลในรูปแบบอื่น จะกระทำได้ไม่เกิน ๒๐ คะแนน และเมื่อนำมาคะแนนสำหรับการวัดผลรูปแบบอื่นมารวมกับคะแนนสำหรับการสอบกลางภาคเป็นข้อสอบอตั้่นยจะต้องไม่เกิน ๔๐ คะแนน

สำหรับลักษณะวิชาที่เป็นการศึกษาฝึกทักษะเชิงปฏิบัติหรือการค้นคว้าด้วยตนเองอาจจะมีกำหนดสัดส่วนคะแนนในการวัดผลรูปแบบต่าง ๆ แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในวรรค ๑ และวรรค ๒ ได้ โดยพิจารณาถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของลักษณะวิชานั้น ๆ เป็นสำคัญ

^๑ ข้อ ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^๒ ข้อ ๑๔ วรรคท้าย แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

กรณีที่ไม่เป็นไปตาม วรรค ๑ วรรค ๒ และวรรค ๓ ให้สามารถกระทำได้โดยผ่านการอนุมัติของคณบดี โดยจะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอนหรือการวัดผล หรือเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาของนักศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของลักษณะวิชาและหลักสูตร

ลักษณะวิชาบังคับ หรือลักษณะวิชาเลือกในคณะนิติศาสตร์ นักศึกษาต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๖๐ ใน ๑๐๐ จึงจะถือว่าสอบได้ในลักษณะวิชานั้น ๆ

ข้อ ๑๕. การขาดสอบลักษณะวิชาใด ให้ถือว่าได้คะแนนลักษณะวิชานั้นเฉพาะส่วนที่ขาดสอบนั้นเป็นศูนย์

ข้อ ๑๖. ถ้านักศึกษาผู้ใดสอบตกในลักษณะวิชาบังคับใด นักศึกษาผู้นั้นต้องจดทะเบียนศึกษาซ้ำในลักษณะวิชาบังคับที่สอบตก พร้อมทั้งเสียค่าธรรมเนียมตามข้อ ๔.

ข้อ ๑๗. นักศึกษาจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ได้คะแนนเฉลี่ยในลักษณะวิชาบังคับตามหลักสูตรปีที่ ๑ และปีที่ ๒ รวมกับลักษณะวิชาเลือกของคณะนิติศาสตร์ ที่ได้ลงทะเบียนเรียนไม่ถึงร้อยละ ๖๐ ภายใน ๓ ปีการศึกษาในคณะนิติศาสตร์ สำหรับนักศึกษาภาคปกติ หรือในลักษณะวิชาบังคับตามหลักสูตรปีที่ ๒ รวมกับลักษณะวิชาเลือกของคณะนิติศาสตร์ที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนภายใน ๒ ปีการศึกษา สำหรับนักศึกษาภาคบัณฑิต

(๒) ได้คะแนนเฉลี่ยในลักษณะวิชาบังคับตามหลักสูตรปีที่ ๑ ปีที่ ๒ และปีที่ ๓ รวมกับลักษณะวิชาเลือกของคณะนิติศาสตร์ที่ได้ลงทะเบียนเรียนไม่ถึงร้อยละ ๖๐ ภายใน ๕ ปีการศึกษาในคณะนิติศาสตร์ สำหรับนักศึกษาภาคปกติ หรือในลักษณะวิชาบังคับตามหลักสูตรปีที่ ๒ และปีที่ ๓ รวมกับลักษณะวิชาเลือกของคณะนิติศาสตร์ที่ได้ลงทะเบียนเรียนภายใน ๔ ปีการศึกษาสำหรับนักศึกษาภาคบัณฑิต

ในการคำนวณคะแนนเฉลี่ยตาม (๑) และ (๒) ให้คิดจากคะแนนในการวัดผลที่นักศึกษาได้รับในภาคการศึกษา หลังสุดที่นักศึกษาลงทะเบียนของแต่ละลักษณะวิชา

การนับระยะเวลาตาม (๑) และ (๒) ไม่ให้นับระยะเวลานักศึกษาลาพักการศึกษา หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น ที่อธิการบดีเห็นสมควร

ข้อ ๑๘. เมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาในภาคปกติมาครบ ๗ ปีการศึกษา หรือในภาคบัณฑิตมาครบ ๖ ปี การศึกษานับตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแล้ว นักศึกษาผู้ใดยังสอบได้ไม่ครบทุกลักษณะวิชาตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์ นักศึกษาผู้นั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

ข้อ ๑๙. การสอบกลางภาคและการสอบไล่ให้มีตามกำหนดเวลาและรายการที่คณบดีกำหนด

หมวดที่ ๔

การให้และการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญา

ข้อ ๒๐. นักศึกษาต้องสอบได้ครบทุกลักษณะวิชาและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและกฎระเบียบของคณะนิติศาสตร์สำหรับชั้นปริญญาครบกถ้วนแล้วจึงจะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญา

ข้อ ๒๑. นักศึกษาต้องสอบได้ครบทุกลักษณะวิชาและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและกฎระเบียบของคณะนิติศาสตร์สำหรับชั้นปริญญาครบกถ้วนแล้วจึงจะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญา

การจัดอันดับสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาให้ถือคะแนนเฉลี่ยของการวัดผลในลักษณะวิชาบังคับและวิชาเลือกของคณะนิติศาสตร์ตามหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต โดยให้เรียงลำดับจากผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง และเกียรตินิยมอันดับสองก่อน

ข้อ ๒๒.^๓ นักศึกษาที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาตรีเกียรตินิยม ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
เกียรตินิยมอันดับหนึ่งให้แก่นักศึกษาที่

(๑) สอบได้ลักษณะวิชาต่าง ๆ ครบตามหลักสูตรภายใน ๔ ปีการศึกษา สำหรับการศึกษาภาคปกติ หรือภายใน ๓ ปี การศึกษาสำหรับการศึกษาภาคบัณฑิต

^๓ ข้อ ๒๒ วรรค ๒ (๕) และ (๖) และวรรค ๓ (๕) และ (๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

(๒) ได้คะแนนเฉลี่ยในลักษณะวิชาบังคับและวิชาเลือกของคณะนิติศาสตร์ตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์ตั้งแต่ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป

(๓) ไม่เคยสอบตกในลักษณะวิชาใด

(๔) ไม่เคยได้รับผลการศึกษาในระดับยังใช้ไม่ได้ (U) หรือในระดับต่ำกว่าระดับพอใช้ (C) ในลักษณะวิชาใด

(๕) ไม่เคยได้รับการลงโทษทางวินัยนักศึกษาถึงขั้นทำทัณฑ์บนขึ้นไป และ

(๖) มีรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้เทียบโอนมา หรือได้รับยกเว้นไม่เกินกว่าร้อยละยี่สิบห้าของจำนวนหน่วยกิตรวมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เกียรตินิยมอันดับสองให้แก่นักศึกษาที่

(๑) สอบได้ลักษณะวิชาต่าง ๆ ครบตามหลักสูตรภายใน ๔ ปีการศึกษา สำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือภายใน ๓ ปีการศึกษาสำหรับการศึกษาระดับบัณฑิต

(๒) ได้คะแนนเฉลี่ยในลักษณะวิชาบังคับและวิชาเลือกของคณะนิติศาสตร์ตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕

(๓) ไม่เคยสอบตกในลักษณะวิชาใด

(๔) ไม่เคยได้รับผลการศึกษาในระดับยังใช้ไม่ได้ (U) หรือได้รับระดับตก (F) ในลักษณะวิชาใด

(๕) ไม่เคยได้รับการลงโทษทางวินัยนักศึกษาถึงขั้นทำทัณฑ์บนขึ้นไป และ

(๖) มีรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้เทียบโอนมา หรือได้รับยกเว้นไม่เกินกว่าร้อยละยี่สิบห้าของจำนวนหน่วยกิตรวมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

การนับระยะเวลาดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่นับระยะเวลาที่นักศึกษาลาพักการศึกษาหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่อธิการบดีเห็นสมควร

หมวดที่ ๕

บทเฉพาะกาล

สำหรับนักศึกษาภาคปกติที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๑ และนักศึกษาภาคบัณฑิตที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๒ ให้ใช้ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีของคณะนิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อไปจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา